

Kvotuskipanin má endurskipast

Oddagrein

Í VÍKUNI var toskakvotan uppi, og tað merkir, at allur flotin verður lagdur. Hetta hendir, hóast eini 40% kunnu fiskast aftrat av øðrum kvoteraðum fiskasløgum - av hýsu, upsa og kongafiski. Men hesi eru kortini ikki farin fyrri skeytið. Fiskurin svimur í sjónum og so mikið minni er tikið av stovninum.

AFTRÍMÓTI er meiri skakandi at hoyra fiskimenn siga frá, hvussu nógvur toskur verður koyrdur aftur í havið. Søgur ganga um, at trolarar hava verið noyddir at koyra upp í einar 3-400 kassar aftur í havið, hóast hetta ikki er loyvt. Men heldur ikki er loyvt at koma til lands við hesum toski.

HETTA sigur okkum nakað um, at kvotuskipanin má endurskipast ella takast av. Áðrenn kvotuskipanin varð sett í verk, vístu fleiri - m.a. fyrrv. formaðurin í Fiski-vinnu-nevndini, Henrik Old, og stjórni á Fiskavirkning, Bjarti Mohr - á ymsar veikleikar í ætlanini, og hesir fingur partvíst rætt.

TÁSITANDI samgonga varð kroyst til at seta skipanina í gildi, men í andstöðu rumblaði sambandsflokkurin móti skipanini. Nú hevur hesin flokkur umsitið hetta málsøki í nærum eitt ár, og enn hava vit ikki sæð nakrar stórvægis broytingar. Skipanin er nærum tann sama og hon er hvørki vorðin meira ella minni umsetilg.

UM eina lítil viku fara vit inn í eitt nýtt kvotuár. Royndirnar frá hesum fyrsta árinum áttu at kunnað at givið so mikið av iskasti til eitt veruligt orðaskifti um skipanina - um vit skulu hava eina kvotuskipan ella ikki, ella um vit bara skulu stýra fiskiskapinum við øðrum ásetingum - et vit næsta ár áttu at kunnað gjørt eina niðurstøðu.

TAÐ er so lætt at vera í móti, men skipanin, sum vit høvdu frammanundan var heldur ikki nóg góð. Í hvussu so er, eru fiskastovnarir so mikið trároyndir, at vóru vit í undanfarnum øldum, vóru verulig hungursár.

FISKIVINNAN er okkara høvuðsvinna. Fiskurin - okkara tilfeingi - er ov dýrabarur at vera kastbløka millum ávisar fiskiveiðibólkar og teirra samsintu. Tí má hetta mál takast í størri álvara og ein skynsom loysn finnast. Landsstýrismaðurin kann ikki halda fram við at siga, at hetta og hatta skal kannast og umhugsast. Nakað má eisini gerast!

Sosialurinn

viðmerking

Ólavssøkuskruðgongan

Nú so nógv skrivning fyrri ikki at siga rok er komið í um ólavssøkuskruðgonguna er kanska vert at taka til umhugsunar, hvat liggur aftan fyri hana og ber hana, t.e. ideologiin undir henni.

Eitt, sum er vist, er at skruðgongan var ein løgtingsmanna- og prestaskruðgonga, tó at altíð, tað vit vita, onkur annar hevur verið við. Tí eiga løgtingsmenninir aðra siðuna og prestarnir hina. Eingin ivi er heldur um, at tað er Løgtingið sum »eigur« skruðgonguna og kann tí skipa hana, sum tað vil, eisini taka hana av. Hetta ber í sær, at løgtingsformaðurin eigur at ganga fremstur á síni siðu og so bispur fremstur á prestasiðuni.

Er skruðgongan bert ein parada ella demonstration? Sum vit kunnu leggja tað í, okkum hóvar? Nú á døgum kanska hjá mongum, men neyvnan upprunaliga, nær tað so er.

Kanska kunnu vit hóma eitt svar, um vit geva okkum far um, hvussu skruðgongan er skipað. Løgtingsmenninir hava prestarnar við høgru lið, bæði tá ið teir ganga í og úr kirkju, men á korsgáttini á veg inn í kirkjuna skifta prestar og tingmenn um siðu, so at tingmenninir hava prestarnar við vinstru lið í kirkjunni. Er hetta av tilvild ella ikki? Neyvan hetta »roksið« uttan onkur meining er í tí. Men hvør?

Eg havi gjørt mær mínar tankar um hetta, sum eg her leggi fram til umhugsunar. »Guðs hond« ella »Guðs sterki armur« er eitt orðalag, sum vit finna ótaldar ferðir í Halgubók. Serliga ofta verður hetta brúkt um frígering Ísraelsmanna úr trældóminum úr Egyptalandi: Við útrættum armi... Armurin ella hondin merkir altíð okkurt við »styrki«, »makt« ella »valdi«. Tað kann verða Guðs skapandi, stjórnandi, hjálpanði, undurgerandi, skipandi hond, men eisini revsandi. Hondin ella armurin kann tí hava merkingina »Guðs vilji«. Bert eitt dømi: Eyðmýkið tykkum undir Guðs veldigu hond (-vilji), 1 Pæt. 5,6.

Er presturin »Guðs útrætti armur« hjá tingmanninum?

Latið okkum so fara inn í kirkjuna. Har hava tingmenninir prestarnar á vinstru lið. Men tað er har ikki tað avgerandi, enn minni, at prestarnir sita konufólkamegin, men at teir sita í norðursíðuni í kirkjunni. Suðursíðan í eini kirkju er evangeliisíðan, norðursíðan er lógarsíðan.

1600-talinum RFP á Rundatorn, tað er Regnum firmat pietas, ið merkir: Guðsótta styrkir ríkið. Og donsku kongarnir hava líka til Friðrik Níggjunda sagt seg at vera kongar av Guðs náði. Onkustaðni í hesum høpi stendur ólavssøkuskruðgongan. Nú er »ríkið«, t.e. Løgtingið loyst frá átrúnaðarlíggum myndugleika. Men okkurt hongur við enn. Tá ið danska tingið verður sett fyrsta týsdag í oktober, verður gudstænasta hildin. Vit hava enn umframt gudstænastuna eisini skruðgonguna. Men ideologiskt er hon heimleys. Og er hon so annað enn ein parada? Ella tómur siður?

Løgtingið kann velja at leggja hana niður. Ella at geva henni eitt nýtt innihald. Og tá nú kúrl er kominn á eitur hetta innihald at presiserast. Kirkjan kann eisini velja at halda uppat við henni. Og kirkjan er hvørki bispur einsamallur ella prestarnir, men onkursvegna kirkjufólkið ella tess umboð.

Skal skruðgongan varðveitast, má Løgtingið sýna bæði sær sjálvum og kirkjunni ta virðing, at hvør eigur sína siðu í skruðgonguni, so aftur slepst burtur úr tí ruðuleika, sum hevur valdað í nógv ár, og í ár verri enn nakrantíð.

P. M. Rasmussen

Og tað at prestarnir sita á lógarsíðuni kann ikki merkja annað enn, at presturin skal kunngera Løgtinginum Guðs lóg, sum tingið so skal lóggeva eftir, ella sum fyrr, tá ið tingið var eitt dómsting, døma eftir.

Stutt sagt: Prestarnir eru Løgtingsins høgra hond við at kunngera tí Guðs lóg.

Henda tulkning kann sjálvsagt diskuteraast. Men at ein ideologi liggur aftanfyri, kann neyvnan nakar ivi vera um. Og tað má næstan vera okkurt, sum líkist tí, her er sagt um sambandið millum ting og kirkju. Karl Magnus varð krýndur í Róma av pávanum ár 800, antin hann ynskti tað sjálvur fyrri at fáa kirkjunnar stuðul og signing, ella pávin bara gjørdi tað fyrri at fáa vald á keisaranum. Gjøgnum alla miðeldina stríddust keisari og pávi um hægsta yvir-

valdsrætt. Luthersku fúrstarnir »tóku« kirkjurnar sum sínar stuðlar. Christian Fjórði Danakongur setti í

Gott!
at tey sótu
í belti!

Bilbelti er livbelti!

